ట్రంకుపెట్టె

వి.వి.సుబ్బారావు

కామాక్షమ్మ గారు కాపురానికి వచ్చిన నాడు తనతో కూడా తెచ్చుకున్న ట్రంకు పెట్టె అది! అంటే దాని వయసు ఎంత లేదన్నా ముప్ఫై ఏళ్ళు వేసుకోవచ్చు! ఆవిడ ముప్ఫై ఏళ్ళ వైవాహిక జీవితంలో అది కూడా ఒక ప్రధాన పాత్ర వహించింది. ఆవిడతో బాటే సమానంగా కష్టసుఖాల్లో పాలు పంచుకొంది. అంచేతే కాబోలు అది యీనాడు తుప్పుపట్టి, రంగు పోయి, సొట్టలు పడి జీర్ణావస్థలో ఉన్నాకానీ, అదంటే ఆవిడ దృష్టిలో ఒక అపురూప మయిన వస్తువు!

★ ★ ★ ★ ★

"పెళ్ళయి ఐదేళ్ళయింది. ఇంకా మన కామాక్షికి పిల్లా –పీచు లేరు, చూసావా శాంతమ్మ పిన్నీ"– అంటూ అనసూయమ్మ ఆసక్తిని కనబరుస్తూంటే–

"ఆ– ఆఁ– ఇంకేం పిల్లలే నాతల్లీ! అప్పుడే కామాక్షికి తల ముగ్గుబుట్ట అయిపోయింది సగానికి పైగా– ఇంక, ఆ జీవితం అలా తెల్లవార వలసిందే" భారంగా నిట్టూర్చింది శాంతమ్మ తీర్పు యిచ్చి అలసి పోతూ.

"అంతేనంలావా పిన్నీ? ఇక అయితే ఓ పురుడూ – పుణ్యాల మాటే లేదన్నమాట." వాపోయింది అనసూయ.

'ఆఁ – ేవు, పోతే, తలకొరివి పెట్టడాని కయినా మగవాడంటూ ఒకడుండాలికదా. ఏ ఆశ్రమం నుంచో, అనాధ శరణాలయం నుంచో ఓ దానయ్యని తెచ్చుకుంటే సరి" అంది శాంతమ్మ పరిష్కారాన్ని సూచిస్తూ.

మంచినీళ్ళ బావిదగ్గర – బిందె ఎత్తుకొని తిరిగి వస్తూన్న కామాక్షికి ఆ మాటలు ఈటెల్లా గుండెల్లో గుచ్చుకున్నాయి. 'ఇక తనకీ జన్మకి సంతానయోగం లేనట్టేనా?– ఇలా గొడ్రాలిలా తన జీవితం వెళ్ళి పోవలసినదేనా? ఏ శుభ కార్యం జరిగినా – ఏ పేరంటం జరిగినా తనని బొట్టు పెట్టి పిలిచే వాళ్ళెవరూ లేరు! తన జీవితానికిక అర్ధం ఏమిటి? తనని భగవంతుడు ఎందుకు సృష్టించి నట్టు??–

ఆ రాత్రి ప్రొద్దు పోయాకా భర్తతో –

"ఏమండీ! ఏజన్మలో మనం ఏం పాపం చేసామో గానీ యీ జన్మలో మనకి భగవంతుడు పిల్లలు లేకుండా చేసాడండీ! అంది కామాక్షమ్మ ఏడుస్తూ.

శేషయ్య భార్యని ఓదారుస్తూ–

"ఊరుకో – పిచ్చిదానా! ఎవళ్ళో ఏదో అన్నారని మనం ప్రతీదీ పట్టించుకుంటే యిక మనుగడ సాగించనేలేం!" అన్నాడు.

"అదికాదండీ. వాళ్ళకేం అపకారం చేసామని, ఆ శాంతమ్మా, అనసూయమ్మ, – అలా ఈటెల్లాంటి మాటల్తో నన్ను చిత్రవధ చేస్తున్నారు?"

"అదేనే నేనూ చెప్పేది. లోకులు పలుగాకులన్నారు వినలేదూ? పేర్లు మాత్రం శాంతమ్మ, అనసూయాను– మరిగుణాలో! అయినా మనకి ఎల్లకాలం యిలానే ఉండదు. తొందర్లోనే మంచి రోజు వస్తుందే! ఎటొచ్చీ అంతవరకూ కాస్త మనం ఓపిక పట్టాలి. తప్పదు మరి" అంటూ బుజ్జగించారు.

★ ★ ★ ★ ★

నోచిన నోములకీ, చేసిన పూజలకీ, సేవించిన తీర్ధయాత్రలకి ఫలితంగా కడుపు పండి ఓ శుభముహూర్తాన కామాక్షమ్మ పండంటి మగపిల్లవాణ్ణి ప్రసవించింది. వాడికి తమ ఇలవేలుపు శ్రీరామచంద్రమూర్తి పేరు పెట్టుకొని సంక్షిప్తంగా రామం అని పిలుచుకునే వారు –కన్న తల్లి ప్రేమ ఓ చల్లని నీడ, ఆ నీడలో పెరిగి పెద్దయిన రామం కష్టపడి చదువుకొని, తెలివి తేటలతో స్కాలర్‌షిప్ సంపాదించుకున్నాడు ఇంజనీరింగ్ పాసవడంతో, ఆ వెంటనే హైదరాబాద్ 'హెచ్ యమ్‌టీ' లో యింజనీరుగా ఉద్యోగం వచ్చింది. మంచి ముహూర్తం చూసి కొడుక్కి వైభవంగా పెళ్ళి జరిపించారు కామాక్షి, శేషయ్య దంపతులు. కోడలు శాంత అయిన వారింటి పిల్లే అయినా, పేరుకు తగ్గట్టు చాలా అణకువ కలిగిన పిల్ల. ఎమ్మే పాసయి ప్రైవేటు కంపెనీలో ఉద్యోగం చేస్తోంది. శేషయ్య గారు మేస్టరీ చేసి రిటయిరయి ఏడాది దాటింది. రామానికి హైద్రాబాద్‌లో కంపెనీ వాళ్ళు విశాలమైన క్వార్టర్స్ యిచ్చారు. అక్కడే కాపురం పెట్టాడు. పెద్ద దిక్కుగా కూడా అమ్మా, నాన్న ఉండనే ఉన్నారు.

"నాన్నా! ఎప్పట్నుంచో మీరూ, అమ్మా తీర్ధ యాత్రలకి వెళ్ళాలను కొంటున్నారు గదా! ఇక్కడ వేంకటేశ్వరా ట్రావెల్స్ సంపూర్ణ ఉత్తర దేశ యాత్రలు– కండక్టెడ్ టూర్‌గా ఏర్పాటు చేస్తున్నార్ట! వచ్చే నెల 10న యిక్కణ్నుంచి బయల్దేరి– నలభై ఐదు రోజుల పాటు ఉత్తరదేశమంతా– కాశీ, ప్రయాగ, ఢిల్లీ,

హరిద్వారం, గయ, ఋషీకేశ్, నేపాల్ – యింకా ఎన్నో క్షేత్రాలని చూపిస్తార్ట! మీ యిద్దరికీ రెండు సీట్లు బుక్ చేసి ఈ రోజే చివరి రోజు అంటే ఎడ్వాన్సు కూడా కట్టేసాను" అనిరామం అంటూంటే–

"అవునత్తయ్యా! మీరూ, మామగారూ కాశీ, ప్రయాగలు చూడాలని మా పెళ్ళయిన నాటి నుంచీ అంటున్నారు కదా! హాయిగా వెళ్ళిరావడానికి యిదే మంచి అవకాశం! మొన్నోరోజు ఆయన నాతో ఈ విషయాన్ని చెబితే, నాకూ ఆయన సూచన బాగానే ఉందనిపించింది. కాస్త ప్రశాంతంగా ఉంటుంది మనస్సు ఓ సారి అలా తిరిగి అన్నీ చూసొస్తే", అంది శాంత అత్త, మామల ఆమోదం కోసం ఎదురుచూస్తూ–

కొడుకూ – కోడలు సంయుక్తంగా చేసిన ప్రతిపాదనలని వెంటనే ఆనందంగా ఆమోదించారు శేషయ్య దంపతులు– కామాక్షమ్మ ప్రయాణపు ఏర్పాట్లని ఆరంభించింది, వెను వెంటనే.

ఎక్కడో మూల పడివున్న తన పాత ట్రంకు పెట్టెని బయటికి తీసి తల్లి దులుపు తూంటే చూసినరామం.

"అదేంటమ్మా నీ చాదస్తం! అయినా– ఆ పాతకాలం నాటి పెట్టెతోనా ప్రయాణం– ఎవరయినా చూస్తే నవ్వి పోరూ?– సాయంత్రాని కల్లా రెండు మంచి వి. ఐ. పి. సూట్ కేసులు తెప్పిస్తాను. చక్కగా దాంట్లో సర్దుకోవచ్చు" అన్నాడు. కోడలు అందుకు వత్తాసు పలికింది. కామాక్షమ్మ గారేదో అడ్డు చెప్ప బోతూంటే శేషయ్య గారు కలగజేసుకొని–

"చూడు కామాక్షీ! అబ్బాయి చెప్పిందే సబబుగా ఉంది. అలాగే చేద్దాం? ఎందుకంటే చేసేది దూరప్రయాణమా! ఈ పెట్టెకి మూత గట్టిగా లేదు. తాళాలు పడవు సరిగ్గా" అన్నారు. కామాక్షమ్మ గారికిక మాటలు పెదవి దాటలేదు. కాని ఆవిడకి మాత్రం ఆ ట్రంకు పెట్టెతోనే తీర్థ యాత్రలకి వెళ్ళాలని మనసులో గట్టి కోరిక ఉంది.

అనడమేమిటి! ఆ సాయంత్రానికల్లా రెండు పెద్ద వి. ఐ. పి. సూట్‌కేసుల్ని – కేవలం అమ్మా, నాన్నల సుఖప్రయాణం కోసమని ప్రత్యేకంగా తెప్పించాడు రామం. సామాన్లన్ని సర్దడం పూర్తయింది. చూస్తుండగానే పదవతేది వచ్చేసింది గిర్రున తిరిగి.

"అసలే కొత్త సంసారం కూడాను. అందులో యిద్దరూ ఉద్యోగస్తులాయె! జాగ్రత్తగా కాలక్షేపం చెయ్యండి" అని అమ్మా, నాన్నా అంటూంటే –

"ముందు మీ యిద్దరి ఆరోగ్యం జాగ్రత్త సుమా! ఎప్పటికప్పుడు ఉత్తరాలు రాస్తూండండి. ఉత్తరం రాకపోతే మాకిక్కడ కంగారుగా ఉంటుంది" అన్నారు భార్యాభర్తలిద్దరూ.

బస్సు బయల్దేరబోతూండగా, స్వయంగా దగ్గరుండి వీడ్కోలు చెప్పడానికి వచ్చిన కొడుకూ – కోడల్ని – యిద్దర్నీ దగ్గరగా పిలిచి శేషయ్యగారికి వినపడకుండా మెల్లిగా రహస్యం చెబుతూన్నట్టు "ఆ ట్రంకుపెట్టె జాగ్రత్తరోయ్" అన్నారు కామాక్షమ్మగారు మరోసారి హెచ్చరిస్తూ.

"దాన్నేం యినపసామాన్లవాడికి అమ్మేయంలే, నువ్వొచ్చేలోపున అయినా, నీ ప్రాణాలన్నీ దానిమీదే ఉంటాయని నాకు తెలీదుటే అమ్మా" అని రామం నవ్వుతూ అంటూంటే–

"ఏం ఫర్వాలేదత్తయ్యా! దాని గురించి మీరేం బెంగపెట్టుకోకండి" భరోసా యిచ్చింది శాంత.

'ఏమిటి?!– వీళ్ళవాటం చూస్తుంటే, తను తిరిగి వచ్చేలోపున నిజంగా 'దా'న్ని వడికో కట్టబెట్టేలాగే ఉంది!' అనుకుంది కామాక్షమ్మ తనలో తాను.

* * *

నెలాపదిహేను రోజుల యాత్ర నీ క్షేమంగా ముగించుకొని ఆ సాయంత్రమే తిరిగి హైదరాబాద్ తిరిగి వచ్చారు, కామాక్షి, శేషయ్య. టూరిస్ట బస్ ఆఫీసు దగ్గరికి బస్సువచ్చేవేళకి కాస్త ముందుగానే శాంత, రామం చేరుకున్నారు. వచ్చిన వాళ్ళని రిసీవ్ చేసుకోవడానికి యాత్రికులకు సంబంధించిన బంధుమిత్రులెందరో ముందుగానే వచ్చి వెయిట్ చేస్తున్నారక్కడ, అప్పటికే!

"ఏం నాన్నా! ప్రయాణం బాగా జరిగిందా?" రామం కుశలప్రశ్న వేసాడు తండ్రిని

"అత్తయ్యా! కులాసానా! యాత్ర ఎలా జరిగింది" అంటూ ఆప్యాయంగా పలకరించింది శాంత ఇరువైపులా యోగక్షేమాలకి సంబంధించిన కుశల ప్రశ్నలయాయి.

కామాక్షి, శేషయ్య సరిగ్గా నలభైఐదు రోజులకి మళ్ళీ ఆ యింట్లో అడుగుపెట్టారు. ఇల్లంతా ఏదో కొత్త రూపుతో, కొత్త పెళ్లికూతుర్లా ముస్తాబయి దర్శన మిచ్చింది. అన్నీ పొందికగా సర్ది ఉన్నాయి యింట్లో. రంగు రంగుల తోరణాలు, బెలూన్లు, విద్యుద్దీపాలతో యిల్లంతా మెరిసిపోతోంది.

"ఏమిట్రా అబ్బాయ్! ఈ హడావిడి" అంటూ కుతూహలంగా అడిగారు కొడుకుని శేషయ్యగారు.

"అవునొరేయ్! ఆ రంగు రంగుల దీపాలేమిటీ?– ఈ బుడగలేమిటీ? నాకేం అంతుబట్టడం లేదు యిదంతా!" ఆశ్చర్యం ప్రకటించడం యీసారి కామాక్షమ్మగారి వంతు అయింది.

"ఏం లేదమ్మా! నాన్నా మీరేమీ కంగారు పడకుండా ముందు నేను చెప్పేది వినండి. రేపు పెద్ద పండగ రోజు! అందుకనే ఈ సంభారాలన్నీ" అని రామం అంటూంటే వెంటనే శాంత అందుకొని.

"అది కాదండి అత్తయ్యా. అసలు విషయమేమిటంటే... ముందుగా మీ యిద్దరికీ చెబితే మీరు కాదంటారేమోనని యిలా..."

"అసలు సంగతి చెప్పకుండా యిలా నీళ్ళు నములుతున్నారేమిట్రా యిద్దరూనూ?"

"కాదమ్మా! రేపు మీ యిద్దరికీ షష్టి పూర్తి మహోత్సవం జరగబోతుంది. అంటే... మీరిద్దరూ పెళ్లి వేడుకల్ని జరుపుకోబోతున్నారన్నమాట, ఈ శుభ సందర్భంలో"...

"ఆఁ– ఏమిటీ! ఇది మీర్దిరూ కలిసి ఆడిన నాటకమా!" అంటూ భళ్ళున నవ్వేసారు శేషయ్య గారు. కామాక్షమ్మ మాత్రం ఎందుకోగానీ ముభావంగా ఉండిపోయింది.

ఆ రాత్రి – ఉండబట్టలేక – అటు ఇటు ఎవరూ తనని గమనించడంలేదని నిర్ధారణ అయాక యిల్లంతా చుట్టబెట్టి, ప్రతీ గదీ గాలించింది తన ట్రంకుపెట్టె కోసమని! ఎక్కడయినా కనిపిస్తేగా అది! ఇంకెక్కడి పెట్టే! తమిద్దరినీ అలా యాత్రలకి పంపినట్లే పంపి, ఆ ట్రంకుపెట్టెని ఏ ఇనప సామానుల వాడికో వేసేసి ఉంటారు, కొడుకూ – కోడలు యిద్దరూ కూడబలుక్కొని. మరీను! 'వెళ్ళబోయే' ముందు తను దాని విషయం ప్రస్తావించానని మరింత పంతం! అవును – తనకు గుర్తొచ్చింది అప్పుడు కొడుకు తనతో పరిహాసంగా అన్నదంతాను! చేసిందంతా చేసేసి, యిక యిప్పుడీ షష్టిపూర్తి సంబడం కూడా ఎందుకో! అక్కడికేదో మేమంటే పెద్ద ప్రేమ మండిపోతోందని ఊరివాళ్ళను కోవద్దూ! ఛి ఛీ" తలచుకొంటేనే

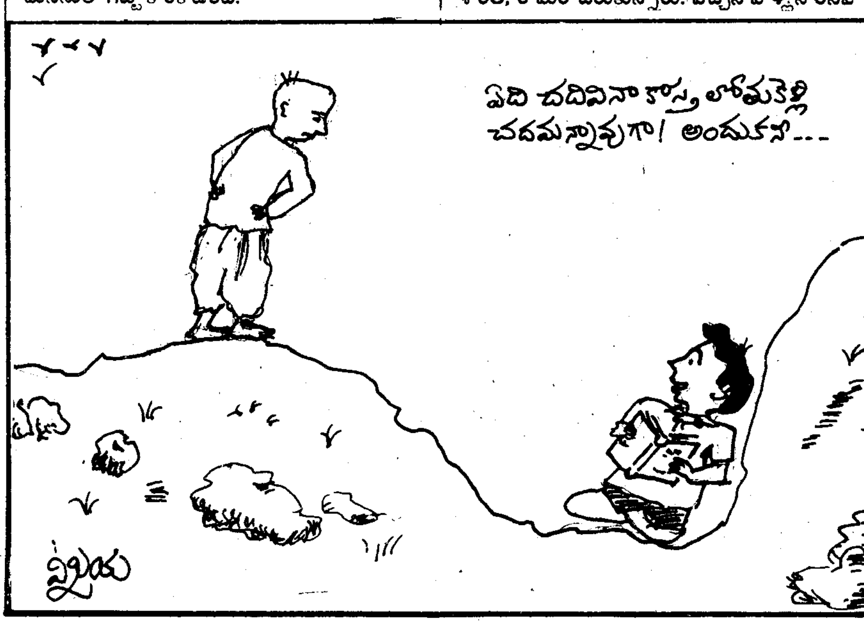

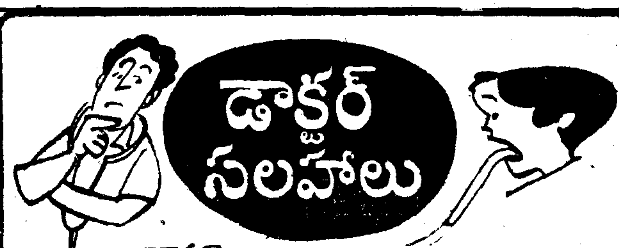

డాక్టర్ కె. వెంకటేశ్వరరావు

ఎ. సి. - పొందూరు

నాకు ఇద్దరు ఆడపిల్లలు. మగ సంతానం కావాలనే కోరిక ఉన్నది.నాది దగ్గర కానుపు. కొన్నాళ్ళు పిల్లలు కలుగకుండా మాత్రలు కలవని తెలిసింది. ఆ మాత్రలు ఏమిటి? ఎలా వాడాలి?

ఓవ్యులెన్, లేక ఓవ్రాల్, నోర్గాస్టెక్నిన్ - మొదలైనవి మందుల షాపులో దొరుకుతాయి. రోజుకి ఒక మాత్ర చొప్పున వాడాలి. ఈ మాత్రలు ఉచితంగా కుటుంబనియంత్రణ కేంద్రాలలోనూ, ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్లలోను, ఆస్పత్రులలోని కుటుంబనియంత్రణ డిపార్టుమెంట్లలోను లభిస్తాయి.

జి. వి. ఎ.- కుప్పం

నా వయస్సు 30 సం.లు. పది సంవత్సరముల క్రితం నా శరీరంలో ఎడమ భాగంలో భరించలేని నెప్పి వచ్చినది. రెండు నెలల తదుపరి మైనర్ ఆపరేషన్ చేసి హిప్ జాయింట్ నుండి ఎడమచేతి గూడ వెనుక ప్రక్క నుండి చీము తీశారు. మరలరెండు సంవత్సరముల క్రితం అదేమాదిరి నెప్పి వచ్చినది. మరల హిప్ జాయింటు నుండి చీము తీశారు. ఈ జబ్బుని ఏమంటారో తెలియలేదు. ఇప్పుడు ఏ బాధాలేదు. ఇలాంటి జబ్బు మరలా రాకుండా ఏ మందు ఎ... రోజులు వాడాలో, తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు తెలుప ప్రార్థన.

దీనిని"సెప్టిక్ ఆర్ థ్రైటిస్" అని అంటారు. కొన్ని సందర్భాలలో కీళ్లకి "ట్యూబర్క్యులోసిస్" రోగం రావడంవల్ల ఇలా జరిగే అవకాశం ఉన్నది. ఈ రోగానికి చికిత్స వైద్యులు ప్రత్యక్షంగా పరిశీలించిగాని నిర్ణయించడానికి వీలుపడదు. అయితే వైద్యులు నిర్ణయించిన మందులను క్రమబద్ధంగా, వారు చెప్పినంత కాలపరిమితి వరకు తప్పకుండా వాడాలి.

పి. ఎన్. డి. – విజయవాడ

నా వయస్సు 26 సంవత్సరములు. నేను 16వ ఏట నుండి కళ్ళజోడు వాడుతున్నాను. ప్రస్తుతం ఇరువైపులా – 4.5 వుంది. క్రమేణా పెరుగుతూ వచ్చింది. దీన్ని ఇక పెరగకుండా అవటం సాధ్యమా? నేను దేన్నయినా చూచేటప్పుడు సన్నని తీగలు అక్కడక్కడా ముడులు పడి ఉండి నేను ఎటు చూస్తే అటు వస్తూ వుంటాయి.

★ చాలా త్వరగా పవర్ పెరుగుతూ వస్తే నేత్ర వైద్యుల దగ్గర వెంటనే పరీక్షింప చేసుకో వలసి వుంటుంది. పవర్ పెరగ కుండా చేయటం అనేది మూలకారణం మీద ఆధార పడి ఉంటుంది. కెరటో కోనస్ అనే కార్నియా రోగం ఉన్నప్పుడు ఆపరేషన్ ద్వారా సరిచేయ వచ్చును. కళ్ళలోన లెన్సుల ప్రాబల్యం వల్ల పవర్ వల్ల వస్తే కళ్ళజోడు వాడటమో, కాన్‌టాక్ట్ లెన్స్ వాడటమో అవసరం. మయోపియా (మైనస్ పవర్) ఉన్న వారికి కళ్ళ ముందు తీగలు కనబడటం సహజం వీటిని మస్కి వాలిటాంటిసే అని అంటారు. ఇవి దృష్టి మళ్ళించినపుడు కదులుతూ వుంటాయి. □

ఒళ్లంతా తెళ్ళు జర్రెలా పాకుతూన్నట్టుంది"– పోనీ – నోరు తెరిచి' అమ్మాయీ! ఆ ట్రంకుపెట్టె ఎక్కడ నొప్పెట్టావే' అని అడిగేస్తేనో! – ఛీ.... తను ముందుగా బయటపడిపోయినట్టు వుండదూ! ఆ చెప్పేదేదో కోడలు చెప్తే అదో అందం" – కామాక్షమ్మగారి ఆలోచనలు కల్లుతాగి, నిప్పుతొక్కిన కోతుల్లా గంతులు వేస్తున్నాయి. 'జరిగే అనర్థమేదో జరిగిపోయిందెలాగానూ – యిక యిప్పుడు బుర్ర బద్దలు కొట్టుకుంటే ఏం లాభం! పోనీ ఇదేదో ఆయన చెవినవేస్తేనో!... ఆయనా! ఆయనో వెర్రి బాగులవాడు. ఎప్పుడూ కొడుకూ – కోడల్ని వెనకేసుకు రావడానికే ఆయనకి టైం చాలదు!"– రాత్రంతా ఒక్క క్షణం కంటిమీద కునుకులేదు కామాక్షమ్మకి.

మర్నాడు! ఇల్లంతా మిత్రులతోను, శ్రేయోభిలాషులతోనూ ఒకటే సందడిగా ఉంది – కామాక్షి, శేషయ్య దంపతుల షష్టిపూర్తి వేడుకల్ని అత్యంత వైభవంగా, ఖర్చుకి ఏమాత్రం వెనుదీయకుండా, చూసే వాళ్లంతా 'అసూయ' పడేలా భారీ ఎత్తున జరిపిస్తున్నాడు రామం. శాంతకూడా భర్తకి కావలసిన సహకారాన్నంతా అందిస్తూనే ఉంది అడుగడుగునా!

శాస్త్రీయ పద్ధతిలో జరిగిన తంతు అంతా ముగింపు కొచ్చినట్లే యిక! ఎవరో యిద్దరు కుర్రాళ్ళు రామం దగ్గరకి వచ్చి అడుగడుగునా చెవిలో గుసగుసలాడుతూండడం గమనించక పోలేదు కామాక్షమ్మ, శేషయ్యాను.

"ఈ శుభ సందర్భంగా – షష్టి పూర్తి దంపతులయిన మీ యిద్దరికీ ఆ పార్వతీ పరమేశ్వరులు ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాలను ప్రసాదించాలని మనసారా ప్రార్థిస్తూ – మీ ఆశీస్సులను సదా కోరుకొంటున్నాము" అని తల్లిదండ్రుల పాదాలకి సమస్కరించారు శాంత, రామం జంటగా.

"మరొక్క విషయం! ఈనాటి యీ వేడుకలలో మాతోబాటు మా ఆనందాన్ని పంచుకోవడానికి అంగీకరించి విచ్చేసారు, మా కంపెనీ డైరక్టరు శ్రీనివాసరావుగారు వారికి మా ఆహ్వానాన్ని మన్నించి వచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకొంటూ – ఈ సందర్భంలో – వారి చేతుల మీదుగా – మా యీ చిన్న కానుకను" షష్టిపూర్తి వధూవరుల కందజేయ వలసిందిగా కోరుకొంటున్నాము అంటూ రామం శ్రీనివాసరావుగారిని కళ్యాణ మంటపం దగ్గరికి ఆహ్వానించి తోడ్కొని వచ్చాడు.

కుర్రాళ్ళిద్దరూ జాగ్రత్తగా పట్టుకుని తీసుకు వచ్చిన ఆ "గిఫ్ట్‌పేక్"ని కామాక్షమ్మ, శేషయ్య దంపతులకు రావుగారు అందజేస్తుంటే, అక్కడ చేరిన వాళ్లంతా ఆనందంగా హర్షధ్వానాలు చేసారు. ఆహ్వానితులందరూ, రామం దంపతుల ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించి కృతజ్ఞతలు చెప్పి ఒక్కొరొక్కరే శెలవు తీసుకొని వెళ్ళిపోయారు. అనుకున్న దానికంటే మరింత కన్నులపండువగా వేడుక జరగడం – ముఖ్యంగా రామం దంపతుల కెంతో ఆనందాన్ని, సంతృప్తిని యిచ్చింది.

ఆ రాత్రి సద్దుమణిగాకా–

శేషయ్యగారు, కామాక్షమ్మ సమక్షంలో గిఫ్ట్‌పేక్ రేపర్ తొలగించారు.

'కళ్ళు జిగేల్‌మనేట్టు కొత్తగా గచ్చకాయ రంగుతో పెయింట్ చేయబడి రంగులో లతలూ, నగిషీలు వేయబడ్డ ఆట్రంకుపెట్టె తనలాగే 'కొత్తపెళ్ళి కూతుర్లా' మెరుస్తూ కనబడింది" కామాక్షమ్మగారి కళ్లకి.

శేషయ్య నవ్వుతూ–

"చూసావా కామాక్షీ! మన రామం – శాంత – నీకు ఎంత చక్కటి కానుక నిచ్చారో! ఇప్పటికయినా గ్రహించావా వాళ్ల మనసులు నవనీతమని" అని అంటూంటే–

"రామం, శాంతల విషయం మీరీనాడు చెప్పాల్సండీ ప్రత్యేకంగా!" అంటూన్న కామాక్షమ్మ గారు గతరాత్రి తన మెదడుని దొలిచిన, కుమ్మరి పురుగు" ని గుర్తుకు తెచ్చుకొని సిగ్గుపడి" వాళ్ళిద్దరూ ఎవరో కాదండీ! నా కనుపాపలు అన్నారు సజలనయనాలతో.

దూరంగా చాటుగా ఉండి అంతా గమనిస్తూనే ఉన్నారు రామం, శాంత, రామం శాంతకేసి చూస్తూ కన్నుగీటాడా? శాంత రామంకేసి చూసి నవ్విందా?– ఈ రెండింటిలో ఏది ముందూ అని అడిగితే– అడిగినంత సులువేం కాదు చెప్పడం!– □